

Ісікке қарсы иммунитет. ВАКЦИНДЫ ПРОФИЛАКТИКА НЕГІЗДЕРІ

Орындаған: Джумабеков Н Б

Тексерген: Қалимолдаева С Б

Тобы: 27-2

Ісіктердің жіктелуі

Даму сипатымен клиникалық өтуіне байланысты қатерлі және қатерсіз деп екіге бөлінеді.

Қатерсіз ісіктер - өте баяу дамиды, капсуламен қапталады, тоқыма мен ағзаларда өспей, тек оларды ығыстырады. Бұл ісіктер метастоз бермей және ыдырап кетпейді. Жануарлардың жалпы организмінде клиникалық өзгерістер байқалмайды. Ісікті алғаннан кейін толығымен жазылу байқалады.

Қатерсіз ісіктер тобына: дәнекер тоқымасының ісіктері — фиброма, хондрома, остеала; бұлшық ет тоқымаларының - экстрлік.

Саркома - топ жағынан дәнекер тоқымалы ісікке жататын және қатерлі өтуі бар ісіктер тобына жатады.

Қатерлі трансформацияланған клеткалардың антигендік модификациясы мынаның нәтижесінде өтеді:

- 1) Канцерогенді заттардың әсерінен.
- 2) Клеткалардың онкогенді вирустармен инфицирлеуімен.
- 3) Беткей клеткалық белоктарды бақылайтын гендердің нүктелік мутацияларында.
- 4) Белгелі антигендердің синтезіне жауапты гендердің делециясында
- 5) Эмбрионалды белоктарды бақылайтын гендердің дерепрессиясында.

Ісікті зақымдайтын клеткалар

Ісікті зақымдайтын белсенді клеткаларға CD8 T-клеткалар және CD4 T-хелперлер жатады. Егер CD8 T-клеткалары киллерлік қызметті атқарса, ал CD4 T_H1 клеткалар цитокиндер арқылы әсерін көрсетеді. Цитокиндердің ішінде маңызды, макрофагтармен НК-клеткаларды активтейтін, ИНФ- γ . Ісікке қарсы иммунитетке В-жүйесінің клеткаларының қатысуы бірнеше тәсілдермен :

- 1) Ісіктік клеткалардың бұзылуы, комплементті бекітіп белсендіретін антиденелер арқылы.
- 2) өздерінің бетінде цитофилдік антиденелері бар НК-клеткаларының жиналуымен. Бірқатар үлкен ісіктерде арнайы антиденелер цитотоксикалық клеткалардың әсерін блоктайды.

**Табиғи киллерлер (ТК). Трансформацияланған
клеткаларды жоюына,**

иммунологиялық бақылауды іске асыратын
клеткалардың басқа түріне табиғи киллерлер
жатады.

Т-клеткалардың цитокиндерімен, бірінші кезекте
интерлейкин-γ арқылы, активтілігі жоғарылайды.
ісікке қарсы иммунитетті белсендіретін клетканың
екі типі бар: Т-лимфоцит және ТК. Бұл процестегі
макрофагтар және антиденелердің ролін қосымша
зерттеулер қажет етеді.

Ісікті емдеуінің жалпы негіздері

Ісіктің емі оперативті сәулелі және дәрілік затты болады.

Оперативтік тәсіл - ол негізгі тәсіл. Оның мақсаты ісікті оперативті жолмен алу. Қатерсіз ісікке тілікті көрші жатқан тоқымалардың шекарасында салады. Жаңа пайда болған ісіктердің ұшы жоқ скальпельмен, ісікті капсуланы зақымдап ашпай аралас тоқымалардан ажыратады. Ісік қоректендіретін қан тамырларын үзеді. Жараға тігіс салынады.

Қатерлі ісік кезінде жасалынатын операция жаңа пайда болған өсіндіні сау тоқымалардың аумағынан жергілікті лимфа түйінділерімен бірге алу. Операция жара кезінде алынып жатқан ісік, ісіктен көбею торшаларының түспеуін қадағалайды.

Сәулелі терапия - қолдану негізі рентген сәулелері, сонымен қатар радий немесе жасанды радиоактивті заттар - изотоптар.

Химиотерапия - қатерлі ісіктің дәрі - дәрмектеп емдеу әдісі..

Гармонотерапия - гармондармен емдеу.

Организмге үлкен дозада гармон енгізу, онда гармональды өзгерістер туғызып, ісіктердің өсуін тежейді.

Ісікке қарсы дәрілік заттар – қатерлі ісікті емдеуге қолданылатын синтездік не табиғи дәрілік заттар тобы.

Қазіргі кезде бо-тан астам І. қ. д. з. бар. Оларды: алкилді қоспалар, антиметаболиттер, ісікке қарсы антибиотиктер және өсімдіктерден алынған дәрілер деп бөледі. Алкилді қоспалар ісік клеткаларындағы белоктарда және нуклеин қышқылдарында хим. реакция жүргізіп, олардың тіршілігін бұзады. Соның нәтижесінде ядроның бөлінуі тоқтайды. Мұндай дәрілер

қатарына кармустин, ломустин, семустин, нитрометиомочевина, стрептозоцин, тио-тэф, бензотэф жатады. Өсімдіктерден алынған дәрілер кейінгі кезде өкпе қатерлі ісігіне қарсы жиі қолданылады.

Бұларға: винкристин, винбластин, тенипозид, этопозид жатады

емдейтін дәрі ойлап тапқанын айтады.

Вакцина жоғары температура және ультракүлгін сәулелермен зарарсыздандырылған «L-бактериялардан» тұрады. Оны ойлап тапқан ғалымның сендіруінше, дәрі ісік дертіне шалдыққан адамдардың иммунитет жүйесін нығайтады.

«Бұлар – оттегі жоқ болғанда теңізде пайда болған өте көне бактериялар. Оларды жоғары температурада қыздырып, ультракүлгін сәуле түсіргенде, қазіргі бактериялар мутациялана бастайды. Адам ағзасы үшін ол мүлде қауіпсіз, өңдеуден өткеннен кейін олардың қабатында қатерлі ісікке қарсы денелер пайда болады. Себебі тура сондай қабат қатерлі ісік клеткаларында де кездеседі», - деп түсіндірді Б. Резников.

Есте ұстаңыз, ауруды емдеуге қарағанда, алдын-алу оңай!

Рак ауруының салдарынан болатын өлім жағдайларының 25-30%-ы темекімен байланысты деп саналады. Тек қана темекі тарту және оған алкогольдің қосылуы салдарынан болатын ұлтабар, жұтқыншақ және ауыз қуысы обырының үлесі 43%-60% аралығында өзгеріп отырады.

Зиянды тамақтарды алып тастаңыз. Канцерогендер (қатерлі жаңа өскіндердің дамуына себеп болатын химиялық заттар) көптеген азық-түліктерде кездеседі, әсіресе, майға қуырылған тағамдарда, консервіленген және маринадталған тағамдарда, ұзақ сақталынған азық-түліктерде, ысталған тағамдарда

Қажетті азық-түліктер. Сізге күн сайын жасұнықтардан (клетчатка) тұратын жемістер, көкөністер, шырындар және басқа да өсімдік құрамдас тағамдардың 5 бөлшегін (порциясын) жеп отыру қажет. Жасыл, сары және қызғылт сары көкөністер мен жемістерді, цитрусты жемістерді, жидектерді, құрғатылған жемістерді, теңіз азық-түліктерін, пияз бен сарымсақты тұтыну ерекше пайдалы. Қызыл көкөністердің ішінде ең тамаша таңдау — қызанаққа тиесілі.

Назарларыңызға рахмет